СПОГОДБА

МЕЖДУ

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

И

ЧЕРНА ГОРА

ЗА СОЦИАЛНА СИГУРНОСТ

Република България и Черна гора (наричани по-долу „Договарящи държави“) в желанието си да регламентират отношенията си в областта на социалната сигурност,

се споразумяха за следното:

Част I

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1
Дефиниции

(1) Използваните в настоящата Спогодба термини имат следното значение:

1. „Територия“

- във връзка с Република България – държавната територия на Република България;
- във връзка с Черна гора – територията на Черна гора.

2. „Законодателство“ – закони, подзаконови актове и други нормативни актове, които се отнасят до областите на социалната сигурност, посочени в член 2 на тази Спогодба;

3. „Компетентен орган“

- в Република България - министрите, компетентни за областите от законодателството, посочени в член 2 на тази Спогодба;
- в Черна гора – министерството, компетентно за областите, регламентирани от законодателството, посочено в член 2 на тази Спогодба.

4. „Орган за връзка“ – орган, определен с цел по-ефективно изпълнение на тази Спогодба;

5. „Институция“ – орган или организация компетентни за прилагането на законодателството, посочено в член 2 на тази Спогодба;

6. „Компетентна институция“ – институцията, в която лицето е осигурено към момента на подаване на искането за обезщетение или от която лицето има или би имало право на обезщетение;

7. „Осигурено лице“ – лицето, което е или е било осигурено в съответствие със законодателството, посочено в член 2 на тази Спогодба;

8. „Член на семейство“ – лице, определено за такова съгласно законодателството на Договарящата държава, чиято институция дължи разходите за обезщетения;

9. „Пребиваване“ – място на постоянно пребиваване;

10. „Престой“ – място на временно пребиваване;

11. „Осигурителен период“ – период, за който са плащани осигурителни вноски и всеки друг период, приравнен или признат като такъв, съгласно законодателството на всяка Договаряща държава;

12. „Обезщетение“ – обезщетения в натура и парични обезщетения;

13. „Обезщетение в натура“ – здравни грижи и други обезщетения, с изключение на

парични обезщетения;

14. „Парично обезщетение“ – пенсия и други парични плащания, включително добавки, изменения и увеличения.

(2) В тази Спогодба останалите термини имат значението, дадено им в съответствие със законодателствата на Договарящите държави.

Член 2
Материален обхват

(1) Тази Спогодба е приложима за законодателството:

- По отношение на Република България:

1. за медицинските услуги извън обхвата на задължителното здравно осигуряване;
2. за медицинската помощ в обхвата на задължителното здравно осигуряване;
3. за държавното обществено осигуряване за временна неработоспособност, майчинство, старост, инвалидност, трудова злополука, професионална болест, безработица и смърт, и
4. за месечните семейни помощи за деца.

- По отношение на Черна гора:

1. здравно осигуряване, здравеопазване и майчинство;
2. пенсии и осигуряване за инвалидност;
3. трудови злополуки и професионални болести;
4. обезщетения при безработица;
5. детски помощи.

(2) Тази Спогодба е приложима, за което и да било законодателство, включително изменящо или допълващо законодателството, посочено в алинея 1 на този член.

Член 3
Персонален обхват

Тази Спогодба е приложима за:

(1) Лица, които са подчинени или са били подчинени на законодателството на една от двете Договарящи държави и

(2) Други лица, чиито права произтичат от правата на лицата, посочени в точка 1 на този член.

Член 4
Еднакво третиране

При прилагане на законодателството на едната Договаряща държава гражданите на другата Договаряща държава са равнопоставени на нейните граждани.

Член 5
Износ на обезщетения

(1) Паричните обезщетения, придобити въз основа на законодателството на едната Договаряща държава, се изплащат на правоимащ, пребиваващ в другата Договаряща държава.

(2) Паричните обезщетения, придобити въз основа на законодателството на едната Договаряща държава, не могат да бъдат намалявани, променяни, спирани или прекратявани поради това, че правоимащият пребивава на територията на другата Договаряща държава.

(3) Алинея 1 и 2 от този член не се прилагат:

- по отношение на Република България – за пенсиите, несвързани с трудова дейност, обезщетенията при безработица, семейните помощи за деца и еднократната помощ при смърт;
- по отношение на Черна гора – за минималната пенсия, детските надбавки, обезщетенията при безработица и възстановяване на разходи по погребения.

Част II

РАЗПОРЕДБИ ЗА ПРИЛОЖИМОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО

Член 6
Обща разпоредба

По отношение на лице, което упражнява трудова дейност като нает или самостоятелно зает лице на територията на едната Договаряща държава, дори и когато пребиваването на наетото или самостоятелно заетото лице или седалището на работодателя се намира на територията на другата Договаряща държава, се прилага законодателството на първата Договаряща държава, освен ако с разпоредбите на член 7 и 8 от тази Спогодба не е определено друго.

Член 7
Специални разпоредби

(1) Ако работодател, чието седалище е на територията на едната Договаряща държава, изпраща свой служител да работи на територията на другата Договаряща държава, такова лице се подчинява на законодателството на първата Договаряща държава за период, определен от споразумението, въз основа на което служителят е изпратен, и който не надвишава 24 календарни месеца от датата на изпращане, както ако той/тя е бил(а) назначен(а) на нейната територия.

(2) Ако лице, което е самостоятелно зает в една от Договарящите държави, се премести в другата Договаряща държава с цел временно осъществяване на дейността си там, това лице се подчинява на законодателството на първата Договаряща държава за период, който не надвишава 12 календарни месеца, както ако той/тя е самостоятелно зает лице на нейната територия.

(3) Членове на екипажа на въздушен или наземен транспорт, осъществяващи пътувания за компания, развиваща дейности с въздушен, сухопътен или железопътен транспорт, се подчиняват на законодателството на Договарящата държава, където се намира седалището на работодателя.

(4) Членове на екипажа, както и други лица, наети на борда на плавателен съд с флага на някоя от Договарящите държави, се подчиняват на законодателството на тази Договаряща държава.

(5) Лица, ангажирани с натоварването, разтоварването, ремонта, основния ремонт или контрола върху плавателен съд в пристанище на едната Договаряща държава и плаващ под флага на другата Договаряща държава, се подчиняват на законодателството на Договарящата държава, в чието пристанище се намират.

(6) По отношение на държавните служители, приравнените към тях лица, лицата, наети в други публични служби, и официалните представители, изпратени на територията на другата Договаряща държава, се прилага законодателството на Договарящата държава, която ги е изпратила.

Член 8
Лица, наети в дипломатически представителства и консулства

(1) Спрямо лицата, назначени в дипломатически представителства и консулства, членовете на техните семейства, както и лицата, наети като персонал в частните домове на членовете на тези представителства и консулства, изпратени на територията на другата Договаряща държава, се прилага законодателството на изпращащата Договаряща държава.

(2) Спрямо наетите лица, посочени в алинея 1 на този член, които не са изпратени от другата държава, се прилага законодателството на Договарящата държава, на чиято територия се намират дипломатическото представителство и консулството.

(3) Наетите лица, посочени в алинея 2, които са граждани на Договарящата държава, на която принадлежи дипломатическото представителство или консулство, могат в срок от три месеца от деня на постъпването им на работа или от датата на влизане в сила на тази Спогодба да изберат за тях да се прилага законодателството на тази Договаряща държава.

Член 9
Изключения

При съвместно искане на осигуреното лице и неговия работодател или при искане на самостоятелно заето лице, компетентните органи на Договарящите държави могат по споразумение да направят изключение при прилагане на членове 6 и 7 на тази Спогодба.

Част III
СПЕЦИАЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Раздел 1
БОЛЕСТ И МАЙЧИНСТВО

Член 10
Сумиране на периоди на осигуряване

Периодите на осигуряване, завършени в съответствие със законодателството на двете Договарящи държави, когато е необходимо, се сумират, така че да отговорят на условията за получаване на право на обезщетение и определяне на продължителността на обезщетението, при условие че не съвпадат.

Член 11

Обезщетения в натура

(1) Лице, което има право на обезщетение в натура в съответствие със законодателството на едната Договаряща държава, има право на обезщетение в натура при пребиваване в другата Договаряща държава в съответствие с нейното законодателство.

(2) Лице, което има право на обезщетение в натура в съответствие със законодателството на едната Договаряща държава при престой в другата Договаряща държава, има право на спешно предоставяне на здравни грижи, които се налагат от здравословното му/й състояние, при условие че това лице не е отишло в тази Договаряща държава с цел медицинско лечение.

(3) Обезщетенията, посочени в алинеи 1 и 2 на този член, се предоставят от институцията по пребиваване или престой на лицето в съответствие с прилаганото от нея законодателство от името на компетентната институция.

(4) Лицата, посочени в член 7, алинеи 1, 2 и 6 и член 8 от тази Спогодба, имат право на обезщетения в натура в съответствие със законодателството на Договарящата държава, в която са изпратени, разходите за което са за сметка на компетентната институция.

(5) Компетентните органи на Договарящите държави предоставят обезщетения в натура като протези, медицински изделия и други, които са на значителна стойност, за които в случаите на пребиваване или престой на лицето се изисква предварителното одобрение на компетентната институция, освен при спешни случаи.

(6) Разпоредбите на алинеи 1 до 5 от този член са приложими и за членове на семейството.

Член 12
Обезщетения в натура за лица, получаващи пенсии

(1) Спрямо правоимащи лица, които са придобили право на пенсия съгласно законодателството на двете Договарящи държави, се прилага изключително законодателството на Договарящата държава, на чиято територия пребиват.

(2) Правоимащите лица, посочени в алинея 1 на този член, имат право на обезщетения в натура, които се поемат от компетентната институция на Договарящата държава, където пребиват.

(3) Спрямо правоимащи лица, които получават пенсии съгласно законодателството на едната Договаряща държава, чието пребиваване е в другата Договаряща държава, се прилага законодателството на тази Договаряща държава и получават обезщетения в натура все едно, че са получили право на пенсия в съответствие с нейното законодателство и които се поемат от компетентната институция.

(4) Правоимащите лица, посочени в алинея 3 на този член, с пребиваване в едната Договаряща държава, чието състояние по време на престоя им в другата Договаряща държава изисква спешно предоставяне на обезщетения в натура, имат право на такива обезщетения в съответствие със законодателството на другата Договаряща държава, като те се поемат от институцията на Договарящата държава, в която е придобито правото на пенсия.

(5) Разпоредбите на алинеи 1 до 4 на този член се прилагат и за членовете на семействата на лицата, получаващи пенсии.

Член 13
Възстановяване на разходи

Компетентната институция възстановява разходите на институцията, която е предоставила обезщетението, в съответствие с членове 11 и 12 на тази Спогодба, с изключение на административни разходи.

Член 14
Парични обезщетения

Паричните обезщетения в случаи на временна неработоспособност и майчинство се поемат от компетентната институция, при която лицето е било осигурявано в съответствие със законодателство, което тя прилага.

Раздел 2

ТРУДОВИ ЗЛОПОЛУКИ И ПРОФЕСИОНАЛНИ БОЛЕСТИ

Член 15
Злополуки на път за работа

(1) Ако лице с пребиваване на територията на едната Договаряща държава пътува в другата Договаряща държава, за да започне там работа, основана на трудов договор или да осъществява дейност като самостоятелно заето лице и по пътя до местоработата претърпи злополука, има право да получи обезщетения, възникващи при трудова злополука съгласно законодателството и за сметка на другата Договаряща държава.

(2) Алинея 1 на този член се прилага също и по отношение на злополука, претърпяна от лицето непосредствено след изтичане на трудовия договор, или в съответствие с прекратяване на дейността му на самостоятелно заето лице на пътя към мястото на неговото/нейното пребиваване.

Член 16
Обезщетения в натура

(1) Лице, което има право на здравни грижи при трудова злополука или професионална болест съгласно законодателството на едната Договаряща държава и което е с пребиваване или престой в другата Договаряща държава, получава тези здравни грижи за сметка на компетентната институция от институцията, на чиято територия е неговото пребиваване или престой, в съответствие с нейното законодателство, както ако е било осигурявано от тази институция.

(2) Разпоредбата на член 11, алинея 5 на тази Спогодба се прилага спрямо лице/то, посочено в алинея 1 на тази Спогодба.

(3) Разпоредбите на член 13 на тази Спогодба са приложими за възстановяването на разходи за обезщетения, предоставяни съгласно алинея 1 на този член.

Член 17
Професионални болести

(1) В случаите, когато съгласно законодателството на едната от Договарящите държави правото за получаване на обезщетения за професионални болести зависи от това болестта да е за първи път установена от лекар на територията на тази Договаряща държава, това условие следва да се счита за изпълнено, дори когато болестта е установена за първи път от лекар на територията на другата Договаряща държава.

(2) Ако според законодателството на едната Договаряща държава условие за получаването на парично обезщетение за професионална болест е професията, която би могла да причини такова заболяване, да е упражнявана в течение на определено време, компетентната институция на тази Договаряща държава при необходимост взема предвид и завършените периоди на упражняване на тази професия на основание законодателството на другата Договаряща държава.

Член 18
Парични обезщетения

(1) Парично обезщетение в случай на трудова злополука или професионална болест се предоставя от институцията на Договарящата държава, съгласно чието законодателство дадено лице е осигурявано към момента на трудовата злополука или където последно е извършвана дейността, която е причинила възникването на професионалната болест.

(2) В случаите, когато осигурено лице, което е получило или получавало обезщетения за професионална болест за сметка на институцията на едната Договаряща държава, поради влошаване на състоянието му, причинено от упражняването на професията, която съгласно законодателството на другата Договаряща държава може да причини професионална болест, подава искане за обезщетение до институцията на другата Договаряща държава:

- Институцията на първата Договаряща държава продължава да поема разходите за обезщетението, независимо от влошаването в съответствие с нейното законодателство;

- Институцията на втората Договаряща държава предоставя обезщетението в размер на разликата между сумата на обезщетението, изчислена след влошаването, и сумата на обезщетението, която би била дължима въз основа на възникването на болестта в съответствие с нейното законодателство.

Раздел 3

СТАРОСТ, ИНВАЛИДНОСТ И СМЪРТ

Член 19
Сумиране на периоди на осигуряване

(1) Когато законодателството на една от Договарящите държави предоставя право на обезщетения в зависимост от завършването на периодите на осигуряване, институцията на тази Договаряща държава взема предвид когато е необходимо и периодите на осигуряване, завършени съгласно законодателството на другата

Договаряща държава, доколкото не съвпадат, все едно са осигурителни периоди, завършени съгласно законодателството, прилагано от институцията.

(2) При прилагане на алинея 1 осигурителният стаж, който съгласно законодателството на другата Договаряща държава е с по-голяма продължителност, се взима предвид в действителната продължителност от институцията на първата Договаряща държава.

(3) В случаите, когато осигурено лице не отговаря на изискванията за обезщетение въпреки прилагането на алинея 1 на този член, компетентната институция сумира и осигурителните периоди, завършени съгласно законодателството на трета държава, с която тази Договаряща държава е сключила спогодба за социална сигурност, в която се предвижда сумирането на осигурителни периоди.

Член 20
Осигурителен период под една година

Ако периодите на осигуряване, завършени съгласно законодателството на едната Договаряща държава, са по-кратки от 12 месеца и въз основа на тях не възниква право на парично обезщетение, компетентната институция на другата Договаряща държава включва тези периоди за определяне правото и размера на обезщетението, все едно че се отнасят за периоди на осигуряване, завършени съгласно законодателството, което прилага.

Член 21
Определяне на самостоятелно обезщетение

В случаите, когато законодателството на едната Договаряща държава предвижда право на обезщетение дори без прилагане на член 19 на тази Спогодба, компетентната институция на тази Договаряща държава определя обезщетението като взема предвид само осигурителните периоди, завършени съгласно прилаганото от нея законодателство.

Член 22
Изчисляване на пропорционална част от обезщетението

(1) Ако правото на обезщетения съгласно законодателството на някоя от Договарящите държави следва да бъде придобито единствено посредством прилагане на разпоредбите на член 19 на тази Спогодба, компетентната институция на тази Договаряща държава определя обезщетението както следва:

1. изчислява теоретичен размер на обезщетението, което лицето би получило, така, все едно че всички осигурителни периоди, които се вземат предвид за изчисляване на обезщетението, са завършени съгласно прилаганото от нея законодателство. Размерът на обезщетението, който не зависи от осигурителни периоди, се взема предвид като теоретичен размер;
2. въз основа на така изчисления теоретичен размер определя пропорционалния размер съгласно съотношението между осигурителните периоди, завършени само по прилаганото от нея законодателство, и всички осигурителни периоди, които се вземат предвид при изчисляване на обезщетението;

(2) В случаите, когато обезщетенията съгласно законодателството на една от Договарящите държави са изчислени въз основа на възнаграждение, заплата, осигурителна база или осигурителни вноски, за определен период, компетентната институция взема предвид възнаграждението, заплатата, осигурителната база или осигурителните вноски, изключително за осигурителния период, завършен съгласно прилаганото от нея законодателство.

Член 23
Намаляване, изменение, спиране и прекратяване на обезщетенията

Спрямо лицата, за които е приложима тази Спогодба, няма да се прилагат законодателствата на двете Договарящи държави по отношение на намаляването, спирането или прекратяването на обезщетение в случай на съвпадане на обезщетения.

Раздел 4
БЕЗРАБОТИЦА

Член 24
Сумиране на осигурителни периоди

За определяне на правото на парично обезщетение и продължителността на обезщетението според законодателството на едната Договаряща държава се вземат предвид и осигурителните периоди, завършени съгласно законодателството на другата Договаряща държава, при условие че не съвпадат.

Раздел 5
СЕМЕЙНИ ПОМОЩИ ЗА ДЕЦА

Член 25
Право на семейни помощи за деца

Семейни помощи за деца, които се изплащат месечно, се отпускат съгласно законодателството на тази Договаряща държава, на територията на която пребивава детето.

ЧАСТ IV
ДРУГИ РАЗПОРЕДБИ

Член 26
Органи за връзка

С оглед осигуряването на по-ефективно изпълнение на тази Спогодба и в частност за целите на лесна и навременна връзка между институциите на Договарящите държави, с административно споразумение се определят органи за връзка.

Член 27
Задължения на органите, правно и административно съдействие

(1) Компетентните органи на Договарящите държави изготвят административно споразумение, регламентиращо процедурите за прилагане на тази Спогодба, което влиза в сила едновременно с тази Спогодба.

(2) Компетентните органи, органите за връзка и институциите на Договарящите държави съобщават едни на други за:

а) всички мерки, предприети за прилагането на тази Спогодба;

б) промени в националното им законодателство, засягащи изпълнението на тази Спогодба.

(3) За целите на изпълнението на тази Спогодба, органите и институциите на Договарящите държави взаимно си предоставят безвъзмездно правно и административно съдействие.

(4) За целите на изпълнението на тази Спогодба, органите и институциите на Договарящите държави могат да осъществяват комуникация помежду си директно, както и със заинтересованите лица или техни законни представители.

(5) Органите и институциите на едната Договаряща държава не могат да отхвърлят искане или друго заявление поради това, че е изготвено на официалния език и писменост на другата Договаряща държава.

(6) За целите на изпълнението на тази Спогодба езиците и азбуките на двете Договарящи държави са приложими в еднаква степен.

(7) Медицински преглед, който се извършва изключително за целите на изпълнение на законовите разпоредби на едната Договаряща държава и отнасящ се за лица, които са с пребиваване или престой на територията на другата Договаряща държава, се извършва по искане и за сметка на компетентната институция от институцията по място на пребиваване или престой. Медицински прегледи, свързани с прилагане на законодателството на двете Договарящи държави, се извършват за сметка на и от институцията по пребиваване или временен престой.

(8) Правното съдействие до започване на съдебно производство се предоставя в съответствие с разпоредбите, приложими за правно сътрудничество по гражданско-правни въпроси.

Член 28
Правомощия на дипломатически представителства и консулства

Дипломатическите представителства и консулства на Договарящите държави могат без специално оправомощаване да се обръщат директно към компетентните органи, органите за връзка и компетентните институции на другата Договаряща държава с цел защитаване на интересите на техните граждани.

Член 29
Освобождаване от такси и легализация

(1) Освобождаването от или намаляването на такси, определени от правните разпоредби на едната Договаряща държава за удостоверения и други документи, които съгласно тези правни разпоредби се представят, важи също за съответните

удостоверения и други документи, които се изискват съгласно правните разпоредби на другата Договаряща държава при изпълнението на тази Спогодба.

(2) Всички видове документи, писмени заявления и удостоверения, предоставяни при прилагането на тази Спогодба, не подлежат на легализация.

Член 30
Подаване на искания

(1) Заявление, декларация или жалба, подадени във връзка с изпълнението на тази Спогодба или съгласно законодателството на другата Договаряща държава до компетентния орган,компетентната институция или друга компетентна организация или институция на едната Договаряща държава, се считат за заявление, декларация или жалба, подадени до Компетентния орган, компетентната институция или друга компетентна организация или институция на другата Договаряща държава.

(2) Заявление за обезщетение, съгласно законодателството на едната Договаряща държава във връзка с изпълнението на тази Спогодба, се счита за заявление за обезщетение, подадено съгласно законодателството на другата Договаряща държава.

(3) Всяко заявление, декларация или жалба, които съгласно законодателството на едната Договаряща държава трябва да бъдат подадени до Компетентния орган, компетентната институция или друга компетентна организация или институция на тази Договаряща държава в рамките на определен краен срок, се считат за навременно подадени, ако бъдат подадени в рамките на същия краен срок до съответния Компетентен орган, компетентна институция или друга компетентна организация или институция на другата Договаряща държава.

(4) В случаите, посочени в алинеи 1 до 3 на този член, Компетентният орган, компетентната институция или която и да било друга организация или институция пряко или чрез контактните органи незабавно препраща тези заявления, декларации или жалби до съответната институция на другата Договаряща държава.

(5) Официални документи, издадени от Компетентния орган или компетентната институция на едната Договаряща държава във връзка с прилагането на тази Спогодба, се считат за валидни и от Компетентния орган или компетентната институция на другата Договаряща държава.

Член 31
Изплащане на обезщетения

(1) Институцията, компетентна за изплащане на обезщетения в съответствие със законодателството на всяка Договаряща държава, разпорежда изплащането в своята национална валута.

(2) Плащането на обезщетенията, посочени в алинея 1 на този член, на правоимащо лице с пребиваване в другата Договаряща държава се извършва в конвертируема валута (евро).

(3) Плащанията между институциите на Договарящите държави се извършват в конвертируемата валута (евро).

(4) Преобразуването на обезщетението във валутата на другата Договаряща държава се извършва по валутния курс, приложим в деня на превода.

Член 32
Искане за връщане на надплатени суми

(1) Ако институцията на едната Договаряща държава изплати на правоимащо лице сума, надвишаваща полагаемата му се сума, тя може да поиска от институцията на другата Договаряща държава да приспадне надплатената сума от суми, платими на същото лице.

(2) Надплатената сума, посочена в алинея 1 на този член, се изплаща директно на институцията, изискваща нейното приспадане.

Член 33
Изпълнително производство

(1) Подлежащите на изпълнение решения в областта на социалната сигурност, издадени от компетентните органи и институции, както и изпълнимите решения на съдилищата на едната Договаряща държава се признават в другата Договаряща държава.

(2) Признаването може да бъде отказано единствено ако противоречи на обществения ред на Договарящата държава, където е необходимо да бъде признато решението.

(3) Подлежащите на изпълнение решения, посочени в алинея 1 на този член, се изпълняват в другата Договаряща държава. Изпълнителното производство се извършва в съответствие със законодателството, приложимо за съответните решения на Договарящата държава, където следва да бъде извършено изпълнителното производство. Признатите решения трябва да съдържат потвърждение за приложимостта си (клауза за приложимост).

Член 34
Компенсиране за щети

(1) В случай че дадено лице получава обезщетения съгласно законодателството на едната Договаряща държава за щета, възникнала на територията на другата Договаряща държава, и ако правото на компенсация срещу трети лица съществува съгласно законодателството на тази Договаряща държава, правото на компенсация се прехвърля на институцията на първата Договаряща държава в съответствие с прилаганото от нея законодателство.

(2) Ако правото на компенсация за щети, свързано със същия вид обезщетения въз основа на същия случай на възникване на щети, се прехвърля в съответствие с алинея 1 на този член на институциите на двете Договарящи държави, трето лице може да изплати компенсацията на всяка институция с ефект на освобождаване. Институциите уреждат своите претенции на тази база, пропорционално на изплащаното от тях обезщетение.

Член 35
Уреждане на спорове

Компетентните органи на Договарящите държави съвместно уреждат какъвто и да било спор относно прилагането и тълкуването на тази Спогодба.

Част V
ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 36
Преходни разпоредби

(1) Тази Спогодба не предоставя права на обезщетения за период преди влизането ѝ в сила.

(2) Всеки осигурителен период, завършен съгласно законодателството на Договарящите държави преди влизането в сила на тази Спогодба, също се взема предвид за целите на определяне на правата, произтичащи от тази Спогодба.

(3) Тази Спогодба е приложима и за осигурителните събития, възникнали преди влизането ѝ в сила.

Член 37
Влизане в сила

(1) Тази Спогодба подлежи на ратификация.

(2) Договарящите държави взаимно се уведомяват в писмен вид чрез дипломатически средства относно изпълнението на вътрешните правни процедури, необходими за влизането в сила на тази Спогодба.

(3) Тази Спогодба влиза в сила от първия ден след изтичането на месеца, в който е получено окончателното писмено уведомление, посочено в алинея 2 на този член.

(4) В отношенията между Република България и Черна гора, Конвенцията за социално осигуряване между Федеративна народна република Югославия и Народна република България, сключена на 18 декември 1957 г. в Белград, престава да бъде валидна от датата на влизане в сила на тази Спогодба.

Член 38
Срок и денонсиране на спогодбата

(1) Тази Спогодба се сключва за неограничен период от време. Всяка Договаряща държава може да я денонсира по време на текущата календарна година в писмен вид посредством връчване на най-малко шест-месечно уведомление по

дипломатически път, считано от последния ден на тази година.

(2) В случай на денонсиране на тази Спогодба, нейните разпоредби продължават да се прилагат по отношение на придобитите права, както и по отношение на исканията за обезщетения, подадени до деня на денонсирането ѝ.

В уверение на горното упълномощените представители подписаха тази Спогодба.

Изготвена и подписана в София, на 01.02.2016г. в два оригинални екземпляра на български език и черногорски език, като двата текста са с еднаква сила.

За Република България

За Черна гора